

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-08-000 733
БањаЛука, 14.5.2010. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Јанка Нинића, као предсједника вијећа, Петра Бајића и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца, В. М., С. М., М. М., И. М., В. Б., млдб. Б. М., кога заступа законска заступница мајка В. Б. и млдб. К. М., коју заступа законска заступница С. В., сви из Б., које заступа В. Ш., адвокат из Т., против тужене Р. С. коју заступа ПРС, Сједиште замјеника у Т. ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-07-000 152 од 07.4.2008. године, на сједници одржаној 14.5.2010. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се уважава, преиначава се пресуда Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-07-000 152 од 07.4.2008. године и суди:

Жалба тужене се уважава, преиначава се пресуда Основног суда у Требињу број П-326/05 од 25.1.2007. године тако што се одбијају тужбени захтјеви тужилаца.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Требињу број П-326/05 од 25.1.2007. године, тужена је обавезана да тужиоцима и то: М.М., накнади материјалну штету у износу од 15.094,10 КМ са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе 11.11.2005. године до исплате, а на име нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица плати тужиоцима и то: млдб. Б. М., млдб. К. М., М. М. С. М., В. М. и В. Б., сваком од по 7.000,00 КМ, све са законском затезном каматом почев од 25.1.2007. године до исплате и да им накнади трошкове поступка у износу од 3.761,40 КМ, све у року од 30 дана по правопснажности пресуде, под пријетњом извршења (став 1.). Преко досуђених износа тужиоци су одбијени са тужбеним захтјевом (став 2.).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-07-000 152 од 07.4.2008. године жалба тужилаца и жалба тужене су одбијене и првостепена пресуда потврђена.

Тужена је изјавила ревизију против другостепене пресуде због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом „да се ревизија уважи“.

Није поднесен одговор на ревизију.

Предмет спора су тужбени захтјеви тужилаца за наплату материјалне и нематеријалне штете у укупном износу од 240.000,00 КМ, која им је узрокована због смрћу њиховог оца, сина брата и супруга покојног Р. М.

Између странака нису спорне чињенице: да је, предник тужилаца покојни Р. М. из Т. задобио више тешких и по живот опасних тјелесних повреда, након рањавања из ватреног оружја (пиштоља) од стране Д. М., радника органа тужене, Министарства... Р. С., ЦЈБ у Т., усљед којих повреда је дошло до одузетости доњих екстремитета (обје ноге) са потпуним губитком сензибилитета, повреде дебелог цријева, разарања лијевог бубрега усљед којих је одстрањен, као и повреде 12-тог леђног пршљена; да је Д. М. правоснажном кривичном пресудом Окружног суда у Требињу број К-24/89 оглашен кривим због кривичног дјела убиства у покушају у прекорачењу нужне одбране и осуђен на казну затвора (у списима првостепеног суда није приложена наведена кривична пресуда, а у одлуци првостепеног и другостепеног суда није наведен дан доношења кривичне пресуде нити је наведено на коју казну затвора је осуђен Д. М.), а да је предник тужилаца због уремије, секундарне анемије и хроничне бубрежне инсуфицијенције примљен у Клинику за урологију Клиничког центра С. у Б. дана 24.9.2005. године гдје је дана 29.9.2005. године преминуо, и да након његове смрти није вршена обдукција.

Спорно је између парничних странака, да ли су задобивене повреде код предника тужилаца биле у узрочној вези са његовом смрти.

Нижестепени судови су, на основу налаза и мишљења љекара вјештака др С. П., закључили да „са великом вјероватноћом постоји индиректна повезаности смртног исхода и повреда, односно компликација након рањавања пројектилом ватреног оружја прије 6 година, између нанесених повреда и смрти предника тужилаца постоји узрочна веза“. Стога су удовољили захтјевима тужилаца и обавезали тужену да им накнади материјалну и нематеријалну штету у износима наведеним у изреци првостепене пресуде.

Да би се дао одговор на захтјев за накнаду штете поред осталих претпоставки, потребно је утврдити постојање узрочне везе између штетне радње и штете (члан 154. став 1. у вези са чланом 158. Закона о облигационим односима „Службени лист СФРЈ“ број 29/78 до 57/89 и „Службени гласник РС“ број 17/93, 3/96 и 74/04, у даљем тексту: ЗОО), а када је у питању одговорност за штету од опасне ствари или ппасне дјелатности, узрочност се у смислу одредбе члана 173. 300 претпоставља, али се та претпоставка може оборити противдоказима да она није била узрок штете, а одредбом члана 201. ст.1. тог закона, прописано је, да у случају смрти неког лица суд може досудити члановима његове уже породице

(брачни друг, дјеца и родитељи) правичну новчану накнаду за њихове душевне болове. У ставу 2. истог члана, прописано је да се таква накнада може досудити и браћи и сестрама ако је између њих постојала трајна заједница живота.

Појам правне узрочности (каузалитета) знатно је ужи од појма узрочности у природним наукама, па се као правни релевантни узрок штете узима само онај догађај чијем редовном резултату одговара конкретна штета. Другим ријечима, узрочна веза је адекватна ако је штетна радња уопште била подесна да изазове штетну посљедицу, а не и онда када је она то могла настати захваљујући једино специфичним и неочекиваним околностима о којима се, по редовном току ствари, не води рачуна. Посљедица, наиме, која није адекватна штетној радњи не може се ставити на терет штетнику (извршиоцу радње) и зато се о њој не води рачуна приликом утврђивања штете. То, додуше, не значи, да штетни догађај није природно везан са таквом посљедицом, већ само да та посљедица није адекватна том штетном догађају (у овом случају рањавањем предника тужиоца).

Питање да ли је узрочна веза правно релевантна, односно адекватна, није ствар судских вјештака, већ као правно питање та оцјена спада у задатак суда.

По оцјени овог суда, нема правно релевантне узрочне везе између тешких тјелесних повреда предника тужилаца задобивених 25.10.1998. године, услед којих су му одузети доњи естремитети (обје ноге) након чега је остао непокретан, те да му је након повријеђивања одстрањен лијеви бубрег, и настанка штетне посљедице његове смрти 29.9.2005. године (након 6 година, 10 мјесеци и 26 дана) јер његова смрт није наступила као непосредна посљедица његовог тјелесног повријеђивања већ као последица болести.

Нижестепени судови су, према томе на правилно утврђено чињенично стање, погрешно применили материјално право када су удовољили тужбеним захтјевима тужилаца за накнаду штете. Зато је ревизија тужене уважена тако да су обје нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтјеви тужилаца одбијени, као неосновани (члан 250. став 1. Законом о парничном поступку „Службени гласник РС" број 58/03 до 49/09).

Предсједник вијећа
Јанко Нинић